

Denne Sag har jo nu staaet paa Dagsordenen i mange Aar. Jeg skal ikke gaa langt tilbage i saa Henseende, men blot minde om de enkelte Forslag, som have foreligget om Offerets Afløsning. Sagen har staaet paa Dagsordenen næsten uafbrudt siden 1870, den har rimeligvis ogsaa været fremme før, men har i hvert Fald været for siden den Tid med nogle Mellemrum, og den har egentlig aldrig været ude af Dagsordenen i denne lange Række af Aar fra 1870 til nu. Det forekommer mig rigtig nok, at den har været paa en anden Maade end nu paa Dagsordenen, at Formen for Afløsningen har været en helt anden, ikke alene i Retning af, at der hidtil har været foreskrevet tvungen Afløsning, ubetinget Afløsning, men ogsaa i Omfanget. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem (S. Jensen), som har holdt paa, at Accidenserne maa gaa samme Vej som Højtidsofferet, og dersom ikke baade Højtidsofferet og Accidenserne kunne forsvinde, vil jeg i Grunden helst være fri for nærværende Lovforslag. Accidenserne have efter min Mening staaet ikke alene Præsterne, skønt det kan være slem nok, og Lærerne med maaste, men tillige hist og her maaste selve Kristendommen. Det har ikke kunnet undgaa, at Folk, som man ikke kan forlange skulde være inde i den Slags Forhold, have sat det at blive ægteviede og faa deres Børn døbt i Forbindelse med Penge, og det har mange Gange været, og er det den Dag i Dag, meget trykkende for dem at udrede disse Penge. Jeg kan med min bedste Vilje aldeles ikke se, hvorfor det ikke skulde være muligt ogsaa at medtage Accidenserne, hvorfor man ikke skulde kunne give en Lov Afløsning baade af Højtidsofferet og af Accidenserne. I de Lovforslag, der hidtil have foreligget i denne Sag, er man gaaet ud fra, at Accidenserens Afløsning var det første og mest paatrængende, det have alle Ministrene og alle de Forslag, der have foreligget siden 1870, været enige om. Selv Hall, der beghudte med lempelig, naturligvis meget lempelig, at foreslaa Højtidsofferets Afløsning, foreslog for Accidenserens Bedkommende, at de skulde ubetinget ophøre, og endogaa ved Moders Indledelse, ved Barneaab og ved Altergang maatte der ikke modtages hverken Offer eller Gave. Folketinget gik i saa Henseende et Stridt videre, idet man overhovedet forhød al Gave og Ofring ved de kirkelige Handlinger, og man tog i den Henseende baade Digtaler og Konfirmation med; man forhød det hele, ikke alene al Ofring, men ogsaa Gaver, selv om de stete i Hjemmet. I den Henseende have de

senere Ministre fuldstændig accepteret Folketingets Standpunkt. Worsaae foreslog senere, at alt Offer skulde ophøre baade for det ene og det andet, og Minister Fischers Forslag, der, saa vidt jeg ved, ogsaa blev tiltraadt af dette høje Ting, gik ud paa at acceptere fuldstændig Folketingets Standpunkt, endogaa i den Grad, at det accepterede en forfærdet Paragraf. Der stod nemlig, at Ofringen skulde ophøre i Overensstemmelse med „§ 16“; der sigtedes imidlertid derved til en Paragraf, som ikke mere eksisterede, den virkelige § 16 handlede om noget ganske andet; det var et Dptryk af Folketingets Forslag, i den Grad accepterede man det. Jeg kan altsaa ikke indse, hvorfor man ikke skulde kunne gaa den Vej nu.

Men man er ogsaa i en anden Henseende gaaet en anden Vej, og det med Hensyn til den Arrække, der skal lægges til Grund ved Bederlagets Fastsættelse. Her foreslaas et femaarigt Gennemsnit ved Afløsningen. For Skolelærernes Bedkommende har man stadig gaaet ud fra 10 Aar, og det tror jeg ogsaa er bedre; jeg nægter ikke, at ved et femaarigt Gennemsnit kan Tilfældet komme til at spille en større Rolle, end det er rigtigt. Der kan tilfældig, naar Afløsningen foregaar, være en Præst eller en Lærer, som er meget vel set, og som derfor faar mere Offer, end en anden ellers vilde faa, eller omvendt. Derfor tror jeg, at jo længere Arrække man vælger, des mere ligeligt vil man ramme, saa i den Henseende ønsker jeg ogsaa, at man skal følge de tidligere Forslag.

Der er en anden Side af Sagen, hvor der ogsaa nu er Forstel, og det er det, at disse Offerafløsningsparagraffer i de Lønningsslove, vi hidtil have haft, ere gaaede ud fra, at for Præsternes Bedkommende bortfaldt Offeret ganske uden videre. Der er saa rigelige Midler, at baade Folketinget og dette Ting og Ministeriet have ment, at de kunde laa til, og at man uden videre kunde have Offeret for Præsternes Bedkommende. I § 1 i det Forslag, der nu ligger i Folketinget, staaer der, at al Ofring i Kirkerne bortfalder, og saa siges der fremdeles, at Accidensofring forbydes baade i Hjemmet og i Kirken; altsaa ogsaa her hæves det uden videre, idet man stadig har ment, at der var tilstrækkelige Midler alligevel. Om der er tilstrækkelige Midler eller ikke, er en anden Sag; men er der ikke det, maa Statskassen bøde derfor.

Jeg er ikke enig med det ærede 3dje Medlem for 7de Kred (Bjerre) i, at dette Forslag vil være et godt Hjælpe middel til at faa Præstelønningsloven frem. Tværtimod,